

Laidiens: 29.12.2010., Nr. 205

Ministru kabineta noteikumi

Rīgā 2010.gada 21.decembrī

Noteikumi par izmēģinājumu dzīvnieku audzētāju, piegādātāju un lietotāju reģistrāciju, kārtību, kādā veicamas daļējo izmēģinājumu dzīvniekiem, un izmēģinājumu dzīvniekiem nodrošināmās labturības prasības

Izdoti saskaņā ar Dzīvnieku aizsardzības likuma 10.p.

Veterinārmedicīnas likuma 25

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. izmēģinājumu dzīvnieku audzētāju, piegādātāju un lietotāju reģistrācijas kārtību;

1.2. kārtību, kādā veicamas darbības ar izmēģinājumu dzīvniekiem;

1.3. izmēģinājumu dzīvniekiem nodrošināmās labturības prasības.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgā persona – fiziska persona, kura ir atbildīga par uzņēmumā turēto dzīvnieku aprūpi vai šādas aprūpes organizēšanu, kurai ir augstākā veterinārmedicīniskā, bioloģiskā, medicīniskā vai farmaceitiskā izglītība un kura ir apguvusi apmācības kursu par izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasībām;

2.2. par izmēģinājumu atbildīgā persona – fiziska persona, kura ir atbildīga par izmēģinājuma atbilstību šo noteikumu prasībām, kurai ir augstākā veterinārmedicīniskā, bioloģiskā vai farmaceitiskā izglītība un kura ir apguvusi apmācības kursu par izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasībām;

2.3. turēšanas telpa – telpa atbilstoši 1986.gada 18.marta Eiropas Konvencijas par izmēģinājumos un citos zinātniskos nolūkos izmantojamo mugurkaulnieku aizsardzību (tur konvencija) A papildinājumā minētajai definīcijai;

2.4. sprosts – būris atbilstoši konvencijas A papildinājumā minētajai definīcijai;

2.5. aizgalds – aizgalds atbilstoši konvencijas A papildinājumā minētajai definīcijai;

2.6. aploks – aploks atbilstoši konvencijas A papildinājumā minētajai definīcijai;

2.7. steliņģis – steliņģis atbilstoši konvencijas A papildinājumā minētajai definīcijai;

2.8. atbilstoši anestezēts dzīvnieks – dzīvnieks, kuram nomāktas sajūtas, izmantojot vietējo vai vispārējo anestēziju.

3. Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) valsts veterinārās uzraudzības objektu datubāzē izveido un uztur izmēģinājumu dzīvnieku audzētāju, piegādātāju un lietotāju reģistru (turpmāk – reģistrs). Reģistra pārzinis ir dienests.

4. Reģistrā iekļauj šo noteikumu 6.1.apakšpunktā minētajā iesniegumā norādīto informāciju un nodrošina reģistra publisku pieejamību, ievērojot informācijas atklātības un drošības regulējošo normatīvo aktu prasības.

5. Dienests reizi gadā savā mājaslapā internetā publicē šādu informāciju:

5.1. datus par izmēģinājumos izmantoto izmēģinājumu dzīvnieku sugām un to kopējo skaitu atbilstoši šādiem izmēģinājumu veidiem:

5.1.1. izmēģinājumi, kas saistīti ar vielu, zaļu un farmaceitisko produktu, pārtikas produktu un nepārtikas produktu izstrādi, ražošanu, kā arī šo produktu un vielu kvalitātes, drošības pārbaudi;

5.1.2. farmaceitiskie, bioloģiskie, medicīniskie un veterinārmedicīniskie izmēģinājumi;

5.1.3. vides aizsardzības nodrošināšanas izmēģinājumi;

5.2. datus par citos izmēģinājumos (kas nav minēti šo noteikumu 5.1.apakšpunktā) izmantoto izmēģinājumu dzīvnieku kopējo skaitu.

II. Izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja un lietotāja reģistrācijas kārtība

6. Pirms darbības uzsākšanas izmēģinājumu dzīvnieku audzētājs, piegādātājs vai lietotājs iesniedz dienestā:

6.1. iesniegumu izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja vai lietotāja reģistrācijai (1.pielikums);

6.2. izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja vai lietotāja telpu vai teritorijas nomas līguma kopiju un apsaimniekotāja rakstisku atļauju darbībām ar izmēģinājumu dzīvniekiem attiecīgās telpas vai teritorijā nav izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja vai lietotāja īpašums;

6.3. tā dokumenta kopiju, kas apliecina par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgās personas augstākās veterinārmedicīniskās, bioloģiskās, medicīniskās vai farmaceitiskās izglītības ar apmācības kursa apguvi par izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasībām.

7. Ja mainījusies šo noteikumu 6.1.apakšpunktā minētajā iesniegumā norādītā informācija, izmēģinājumu dzīvnieku audzētājs, piegādātājs vai lietotājs 10 darbdienu laikā pēc rašanās rakstiski iesniedz dienestā precizētu šo noteikumu 1.pielikuma 1., 2., 3. vai 4.punktā minēto informāciju vai informē par izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja vai lietotāja darbības pārtraukšanu vai reorganizāciju, vai pārreģistrāciju.

8. Dienests 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 6. un 7.punktā minēto dokumentu saņemšanas pārbauda izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja un lietotāja atbilstī prasībām.

9. Dienests reģistrē izmēģinājumu dzīvnieku audzētāju, piegādātāju vai lietotāju, ja tas atbilst šo noteikumu prasībām.

10. Ja izmēģinājumu dzīvnieku lietotājs savās telpās audzē izmēģinājumu dzīvniekus paša izmēģinājumiem, tas nodrošina arī izmēģinājumu dzīvnieku audzētājam noteikto p bet dienests to reģistrē tikai kā izmēģinājumu dzīvnieku lietotāju.

III. Kārtība, kādā veicamas darbības ar izmēģinājumu dzīvniekiem

11. Izmēģinājumu dzīvnieku audzētājam, piegādātājam un lietotājam ir pienākums nodrošināt:

11.1. šajā nodaļā, kā arī šo noteikumu IV nodaļā un 2.pielikumā noteiktās labturības prasības izmēģinājumu dzīvnieku turēšanai, izmantošanai un aprūpei;

11.2. veterinārmedicīnisko aprūpi izmēģinājumu dzīvniekiem;

11.3. par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgo personu, kas ir ieguvusi šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minēto izglītību un apguvusi apmācības kursu šādos jautājumos:

11.3.1. droša rīcība ar izmēģinājumu dzīvniekiem (pārvietošana, fiksācija);

11.3.2. izmēģinājumu dzīvnieku kopšanas, turēšanas, barošanas un uzskaites pamatprincipi;

11.3.3. izmēģinājumu dzīvnieku fizioloģija, etoloģija un reprodukcija;

11.3.4. izmēģinājumu dzīvnieku biežāk sastopamās slimības, to klīniskās pazīmes un spēja noteikt šīs slimības;

11.3.5. izmēģinājumu dzīvnieku turēšanas vietu, sprostu, iekārtu tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas pamatprincipi;

11.3.6. izmēģinājumu dzīvnieku identifikācijas paņēmieni;

11.3.7. humānas izmēģinājumu dzīvnieku nogalināšanas metodes;

11.3.8. Eiropas Savienības un Latvijas normatīvie akti par izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasībām;

11.4. telpas, kurās, ja nepieciešams, atsevišķi izmitina slīmus vai ievainotus dzīvniekus, ja slimība vai ievainojums nav radies izmēģinājuma dēļ;

11.5. nobeigušos izmēģinājumu dzīvnieku un atkritumu higiēnisku uzglabāšanu un iznīcināšanu. Ja iznīcināšana attiecīgajā uzņēmumā nav iespējama vai nav nepieciešama, t atbilstoši normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām to dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un pārstrādātu produktu aprītei, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam.

12. Izmēģinājumu dzīvnieku audzētājs, piegādātājs un lietotājs reģistrē šādus datus:

12.1. izmēģinājumu dzīvnieku iegādes un realizēšanas datumu;

12.2. tās fiziskās personas vārdu, uzvārdu un adresi vai juridiskās personas nosaukumu un adresi, kura piegādājusi un kura saņēmusi izmēģinājumu dzīvniekus;

12.3. iegādāto un realizēto izmēģinājumu dzīvnieku skaitu un sugu;

12.4. primātu, suņu un kaķu izcelšanos un identitāti;

12.5. nobeigušos izmēģinājumu dzīvnieku sugu, skaitu un nobeigšanās datumu un iemeslu.

13. Šo noteikumu 12. un 31.punktā minētos datus glabā vismaz trīs gadus un pēc pieprasījuma uzrāda dienestam.

14. Izmēģinājumu dzīvnieku audzētājs, piegādātājs un lietotājs nosaka:

14.1. telpu, aprīkojuma un inventāra tīrīšanas, mazgāšanas un dezinficēšanas kārtību;

14.2. izmēģinājumu dzīvnieku barošanas un dzirdināšanas aprīkojuma un inventāra tīrīšanas, mazgāšanas un sterilizācijas kārtību;

14.3. pakaišu un sprostu mainīšanas kārtību;

14.4. ēkas un aprīkojuma uzturēšanas (apkopes un defektu novēršanas) kārtību.

15. Izmēģinājumu dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā iekārto:

15.1. karantīnas telpu;

15.2. turēšanas telpu (vismaz vienu katrai izmēģinājumu dzīvnieku sugai);

15.3. telpu negranulētas dzīvnieku barības sagatavošanai;

15.4. telpu vai norobežotu vietu:

15.4.1. sprostu, barošanas inventāra un dzirdināšanas inventāra mazgāšanai, dezinfekcijai un žāvēšanai (arī telpu vai skapi tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu gla

15.4.2. tiro sprostu, barošanas inventāra un dzirdināšanas inventāra glabāšanai;

15.4.3. pakaišu glabāšanai;

15.4.4. granulētas dzīvnieku barības glabāšanai.

16. Izmēģinājumu dzīvnieku audzētājs nodrošina dzīvnieku sagatavošanu transportēšanai, izmantojot izmēģinājumu dzīvnieku sugai piemērotu aprīkojumu.

17. Izmēģinājumu dzīvnieku piegādes uzņēmumos ir:

17.1. izmēģinājumu dzīvnieku nosūtīšanai paredzētas telpas un aprīkojums atbilstoši šajā nodaļā un šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām;

17.2. karantīnas telpa.

18. Izmēģinājumu dzīvnieku piegādātājs nodrošina to prasību ievērošanu, kas ir noteiktas Padomes 2004.gada 22.decembra Regulā (EK) Nr.1/2005 par dzīvnieku aizsardzību p saistīto darbību laikā un grozījumu izdarišanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr.1255/97.

19. Izmēģinājumu dzīvnieku lietotājs:

19.1. norīko par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgo personu;

19.2. norīko par iekārtu darbību atbildīgo personu;

19.3. nodrošina, lai izmēģinājumu dzīvnieku veterinārmedicīnisko aprūpi veiktu praktizējošs veterinārārsts, ar kuru ir noslēgts līgums un kurš, ja nepieciešams, pilda arī pado funkcijas jautājumos, kas saistīti ar izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasību ievērošanu.

20. Par izmēģinājumu atbildīgā persona, kas izmēģinājumā veic procedūras, atļaujas saņemšanai iesniedz dienestā:

20.1. iesniegumu, kurā norāda fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietas adresi, tālruna numuru;

20.2. augstāko medicīnisko, veterinārmedicīnisko, bioloģisko vai farmaceitisko izglītību apliecinoša dokumenta kopiju;

20.3. dokumenta kopiju par apmācības kursa apguvi par izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasībām šādos jautājumos:

20.3.1. izmēģinājumu dzīvnieku kopšanas, turēšanas un barošanas pamatprincipi;

20.3.2. izmēģinājumu dzīvnieku anatomija, fizioloģija, etoloģija un reprodukcija;

20.3.3. izmēģinājumu dzīvnieku veselības pārbaudes, infekcijas slimības un to ietekme uz izmēģinājumiem;

20.3.4. izmēģinājumu dzīvnieku izmantošanas drošība (alerģijas, zoonozes, patogēni, karcinogēni un citi draudi apkalpojošam personālam);

20.3.5. izmēģinājumu dzīvnieku anestēzija, analgēzija un izmēģinājuma procedūras;

20.3.6. izmēģinājumu dzīvnieku humānas nogalināšanas metodes;

20.3.7. izmēģinājumu dzīvnieku ētiska izmantošana zinātnē, izmēģinājumu izstrādes pamatprincipi un pētījumu veikšana ar izmēģinājumu dzīvniekiem;

20.3.8. izmēģinājumu dzīvnieku transportēšana;

20.3.9. alternatīvās izmēģinājumu metodes;

20.3.10. zinātniskās literatūras analīze;

20.3.11. Eiropas Savienības un Latvijas normatīvie akti par izmēģinājumu dzīvnieku labturības prasībām.

21. Dienests piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 20.punktā minēto dokumentu saņemšanas un izvērtēšanas izsniedz atļauju par izmēģinājumu atbildīgai personai, kas izstrādā procedūras, ja tā atbilst šo noteikumu prasībām.

22. Lai saņemtu atļauju dzīvnieku izmantošanai izmēģinājumā, izmēģinājuma dzīvnieku lietotājs dienestā iesniedz:

22.1. iesniegumu, kurā norāda:

22.1.1. izmēģinājumu dzīvnieku lietotāju;

22.1.2. izmēģinājuma norises vietu (arī informāciju par vietu, kur notiks izmēģinājums, ja to paredzēts veikt ārpus izmēģinājumu dzīvnieku lietotāja uzņēmuma telpām);

22.1.3. tās par izmēģinājumu atbildīgās personas vārdu, uzvārdu un atļaujas numuru, kura izmēģinājumā veiks procedūras;

22.1.4. to personu vārdus un uzvārdus, kuras veiks izmēģinājumu;

22.1.5. izmēģinājuma sākuma un beigu datumu;

22.2. izmēģinājuma projektu, kurā norāda:

22.2.1. izmēģinājuma nosaukumu;

22.2.2. izmēģinājuma mērķi;

22.2.3. izmēģinājuma nepieciešamības pamatojumu;

22.2.4. izmēģinājumu dzīvnieku skaitu un sugu, to izmantošanas pamatojumu;

22.2.5. to procedūru uzskaitījumu un aprakstu, kurām tiks pakļauti izmēģinājumu dzīvnieki;

22.2.6. izskatītās un noraidītās alternatīvās izmēģinājuma metodes;

22.2.7. paredzētās anestēzijas, analgēzijas un nogalināšanas metodes;

22.2.8. pamatojumu, ja izmēģinājuma laikā paredzēts izmēģinājumu dzīvnieku nogalināt;

22.2.9. pamatojumu, ja plānots izmēģinājumu dzīvnieku pakļaut izmēģinājumam, kurā tas cietīs vai var ciest (arī ilgstoši) stipras sāpes;

22.2.10. pamatojumu, ja neizmantos anestēziju vai analgēziju;

22.2.11. pamatojumu, ja nevar izmantot izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja vai piegādātāja izmēģinājumu dzīvnieku atbilstoši šo noteikumu 34.punktam;

22.2.12. pamatojumu, ja izmēģinājums notiks ārpus izmēģinājumu dzīvnieku lietotāja uzņēmuma telpām.

23. Izmēģinājumu plāno tā, lai izmēģinājumu dzīvniekam novērstu sāpes, diskomfortu un ciešanas.

24. Dienests pēc šo noteikumu 22.punktā minēto dokumentu saņemšanas un izvērtēšanas iesniedz tos Dzīvnieku aizsardzības ētikas padomē izmēģinājuma ētikai izvērtēšanai.

25. Dienests piecu darbdienu laikā pēc Dzīvnieku aizsardzības ētikas padomes atzinuma saņemšanas izsniedz atļauju izmēģinājumu dzīvnieku izmantošanai.

26. Dienests izsniedz atļauju arī par procedūrām, kurās tiek radītas produktu un vielu kvalitātes, efektivitātes vai drošuma apstiprināšanas alternatīvās metodes, kas samazina izmēģinājumu dzīvnieku izmantošanu un kas nodrošina mazāk sāpīgu procedūru izmantošanu.

27. Dienests atļaujā par dzīvnieku izmantošanu izmēģinājumā norāda:

27.1. atļaujas numuru;

27.2. izmēģinājuma nosaukumu;

27.3. atļaujas saņēmēju:

27.3.1. izmēģinājumu dzīvnieku lietotāju;

27.3.2. par izmēģinājumu atbildīgās personas vārdu, uzvārdu un atļaujas numuru, kura izsniegta par izmēģinājumu atbildīgajai personai, kas izmēģinājumā veic procedūras;

27.4. atļaujas darbības laiku, kas nav ilgāks par pieciem gadiem;

27.5. izmēģinājuma vietu.

28. Procedūras atļauts veikt par izmēģinājumu atbildīgajai personai. Citām personām procedūras atļauts veikt par izmēģinājumu atbildīgās personas uzraudzībā. Par izmēģinājumu persona atbild par izmēģinājumā iesaistīto personu apmācību un rīcību ar izmēģinājumu dzīvniekiem.

29. Par izmēģinājumu atbildīgā persona vai cita tās uzraudzībā esoša persona procedūras veic:

29.1. izmēģinājumu dzīvnieku lietotāja uzņēmumā;

29.2. ārpus izmēģinājumu dzīvnieku lietotāja uzņēmuma telpām.

30. Par izmēģinājumu atbildīgā persona katru gadu līdz 15.decembrim saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu nosūta dienestam pārskatu par kārtējā gadā izmēģinājumos izmantoto izmēģinājumu dzīvniekiem.

31. Izmēģinājumu dzīvnieku lietotājs papildus šo noteikumu 12.punktā minētajiem datiem reģistrē šādus datus:

31.1. izmēģinājumos izmantotos izmēģinājumu dzīvniekus atbilstoši šo noteikumu 3.pielikumam;

31.2. par izmēģinājumu atbildīgās personas vārdu un uzvārdu;

31.3. par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgās personas vārdu un uzvārdu.

32. Izmēģinājumu dzīvnieku lietotāja uzņēmumā iekārto:

32.1. karantīnas telpu;

32.2. izmēģinājumu telpu;

32.3. ja nepieciešams, atbilstoši aprīkotu vienu vai vairākas atsevišķas telpas ķirurģisku manipulāciju veikšanai sterilos apstākļos;

32.4. pēcoperācijas telpu, ja paredzēta izmēģinājumu dzīvnieku atlabšana;

32.5. turēšanas telpu (katrai izmēģinājumu dzīvnieku sugai vismaz vienu);

32.6. telpu negranulētas dzīvnieku barības sagatavošanai, ja paredzēts to gatavot;

32.7. telpu vai norobežotu vietu:

32.7.1. sprostus, barošanas inventāru un dzirdināšanas inventāru mazgāšanai, dezinfekcijai un žāvēšanai (arī telpu vai skapi tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu glabāšanai);

32.7.2. tīro sprostus, barošanas inventāru un dzirdināšanas inventāru glabāšanai;

32.7.3. pakaišu glabāšanai;

32.7.4. granulētas dzīvnieku barības glabāšanai;

32.8. vienu vai vairākas atsevišķas telpas procedūru veikšanai, ja procedūru nav vēlams veikt izmēģinājumu dzīvnieku turēšanas telpās.

33. Telpas un aprīkojums ir piemērots izmēģinājumu dzīvnieku sugai un procedūrai. To plānojums, konstrukcija un darbība nodrošina efektīvu izmēģinājuma veikšanu, kura rezultāti ir konsekventi rezultāti, izmēģinājumā izmantojot minimālu dzīvnieku skaitu un pēc iespējas samazinot tiem nodarīto sāpju, ciešanu, diskomforta vai ilgstoša kaitējuma līmeni.

34. Izmēģinājumos atļauts izmantot:

34.1. izmēģinājumu dzīvniekus, kas iegūti no reģistrēta izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja un piegādātāja;

34.2. dzīvniekus, kas mīt savvaļā, ja ir saņemti:

34.2.1. Valsts meža dienesta atzinums par medijamo savvaļas sugu dzīvnieku izmantošanu;

34.2.2. Dabas aizsardzības pārvaldes atzinums par nemedijamo savvaļas sugu dzīvnieku izmantošanu.

35. Izmēģinājumos neizmanto klaiņojošus dzīvniekus un dzīvniekus no patversmēm.

36. Katru saņemto izmēģinājumu dzīvnieku reģistrē un identificē.

37. Identificējot dzīvnieku, ja nepieciešams, izmanto nomierinošus līdzekļus vai vietējo anestēziju un pretsāpju līdzekļus.

38. Izmēģinājumu dzīvnieku identificē par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgā persona.

39. Izmēģinājumos atļauts izmantot tikai identificētus izmēģinājumu dzīvniekus.

40. Suni, kaķi vai primātu, kas nav cilvēkveidīgs primāts, pirms atšķiršanas no mātes visnesāpīgākajā veidā identificē, izņemot šo noteikumu 42.punktā minēto gadījumu.

41. Ja neidentificēts suns, kaķis vai primāts, kas nav cilvēkveidīgs primāts, pēc atšķiršanas no mātes nonāk pie izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja vai lietotāja, tādējādi atbrīvojot no identificēšanas.

42. Ja neidentificētu suni, kaķi vai primātu, kas nav cilvēkveidīgs primāts, pirms tā atšķiršanas no mātes pārved pie cita izmēģinājumu dzīvnieku audzētāja, piegādātāja vai lietotāja, kas saņem dzīvnieku, līdz dzīvnieka identificēšanai saglabā dokumentāciju par tā māti.

IV. Izmēģinājumu dzīvniekiem nodrošināmās labturības prasības

43. Izmēģinājumu dzīvniekam nodrošina atbilstošu turēšanas telpu, ņemot vērā izmēģinājumu dzīvnieka audzēšanas veidu, turēšanas vietu, izmitinātās sugas vajadzības un izpaušmes apstākļus atbilstoši to iespējai ietekmei uz zinātnisko pētījumu rezultātiem.

44. Izmēģinājumu dzīvniekam:

44.1. nodrošina dzīvnieka veselībai un labturībai atbilstošu turēšanu un kopšanu;

44.2. līdz minimumam samazina jebkurus ierobežojumus dzīvnieka fizioloģisko un etoloģisko vajadzību apmierināšanai.

45. Dzīvnieku barība ir kvalitatīva, dzīvnieku sugai piemērota un atbilst konvencijas A papildinājuma 4.6.apakšpunktā un citos dzīvnieku barības apriti regulējošajos normatīvi noteiktajām prasībām.

46. Izmēģinājumu dzīvnieku dzirdināšanai, barības gatavošanai, telpu un inventāra mazgāšanai, kā arī mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu palieku noskalošanai izmanto ūdeni, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām dzeramā ūdens prasībām.

47. Ja izmanto automatiskās dzirdināšanas sistēmas, nodrošina to pārbaudi, apkopi un skalošanu, lai novērstu avārijas situācijas (piemēram, bloķēšanos, noplūdi). Veic automātiskās dzirdināšanas sistēmas bakterioloģisko testēšanu, lai novērstu infekcijas slimību izplatīšanos.

48. Ja dzirdināšanai izmanto pudeles, tām jābūt izgatavotām no caurspīdīga materiāla, lai varētu redzēt to saturu, izturīgām pret mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļiem un a Pudeles, vāciņi, aizbāžņi un caurules ir viegli tīrāmas un sterilizējamas.

49. Visas pudeles un piederumus regulāri izjauc, tira un, ja nepieciešams, sterilizē. Turēšanas telpās pudeles atkārtoti neuzpilda, bet nomaina pret tīrām un sterilizētām pudeles.

50. Izmantojot sprostus ar vienlaidu grīdu, tos aprīko ar notecēm, kas novērš applūšanas iespēju.

51. Ūdeni, ko saņem no sabiedriskām hidrotehniskām ierīcēm, testē atbilstoši mikrobioloģiskiem rādītājiem un, ja nepieciešams, to apstrādā, paaugstinot hlora līmeni vai pas

52. Izmēģinājumu dzīvniekiem nodrošina piemērotus gulvietas vai mīgas materiālus vai īpašas konstrukcijas gulēšanai.

53. Pakaiši ir sausi, absorbējoši, netoksiski, bez putekļiem un infekciju ierosinātājiem, kaitēkļiem vai cita piesārņojuma. Aizliegts izmantot materiālus, kas ir iegūti no ķīmiskiem vai satur toksiskas vielas, kā arī skaidri nenosakāmus un standartam neatbilstošus materiālus.

54. Dzīvnieku sprostos un aizgaldos grīdas platība vienlaikus visiem dzīvniekiem nodrošina ērtu atpūtas vietu. Visas gulvietas uztur sausas un tīras.

55. Telpas, izmēģinājumu dzīvnieku iezogojumu, sprostu un aploku pamatnes materiālus regulāri tīra un, ja nepieciešams, atjauno, novēršot infekcijas un kaitēkļu izplatības Izmēģinājumu dzīvnieku iezogojumu, sprostu un aploku pamatnes materiālus nomaina, ņemot vērā iezogojuma veidu, dzīvnieka sugu, apdzīvotības blīvumu.

56. Nodrošina tādu tīrīšanas un dezinfekcijas režīmu, lai tas nekaitētu izmēģinājumu dzīvnieku veselībai vai labturībai. Īpašu tīrīšanas režīmu, ņemot vērā sugas uzvedības izp

57. Turēšanas vietās izmēģinājumu dzīvniekus novēro un aprūpē tā, lai tos traucētu minimāli.

58. Par izmēģinājumu dzīvniekiem atbildīgā persona:

58.1. katru dienu atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumam pārbauda vides apstākļus, kuros audzē, tur vai izmanto izmēģinājumu dzīvniekus;

58.2. katru dienu pārbauda izmēģinājumu dzīvnieku labturību un veselību, lai novērstu sāpes, ciešanas, diskomfortu vai ilgstošu kaitējumu, no kura var izvairīties;

58.3. katru dienu veic pasākumus, nodrošinot, lai pēc iespējas ātrāk tiktu novērsti jebkuri atklātie trūkumi vai sāpes, ciešanas, diskomforts un ilgstošs kaitējums;

58.4. teorētiski un praktiski higiēnas un konkrētās dzīvnieku sugas labturības jomā apmāca personas, kas aprūpē un uzrauga izmēģinājumu dzīvniekus;

58.5. ņemot vērā dzīvnieku un darbinieku inficēšanās risku izmēģinājumu dzīvnieku aprūpes procesā, nodrošina regulāras darbinieku veselības pārbaudes un higiēnas prasību

59. Ja rodas aizdomas, ka izmēģinājumu dzīvnieks var inficēt citus dzīvniekus vai cilvēkus, to izmitina atsevišķi un nosaka izolēšanas termiņu.

60. Slimus, ievainotus vai neatbilstošā stāvoklī esošus izmēģinājumu dzīvniekus rūpīgi novēro un tur atsevišķi no citiem izmēģinājumu dzīvniekiem. Šos izmēģinājumu dzīvniekus praktizējošs veterinārārsts vai par izmēģinājumu atbildīgā persona. Praktizējošs veterinārārsts izmēģinājumu dzīvniekiem sniedz atbilstošu veterinārmedicīnisko aprūpi.

61. Aprūpes periods ir laikposms no brīža, kad izmēģinājumu dzīvnieku paredz izmantot izmēģinājumā, līdz brīdim, kad to pēc izmēģinājuma pabeigšanas humāni nogalina v saskaņā ar šo noteikumu 77.punktu.

62. Ja izmēģinājumu dzīvnieks ir ievainots un cieš stipras sāpes, tam nodrošina anestēziju.

63. Ja izmēģinājumu dzīvniekam nav iespējams nodrošināt anestēziju, sāpju, stresa vai ciešanu mazināšanai izmanto pretsāpju līdzekļus vai citas piemērotas metodes.

64. Ja pēc anestēzijas darbības beigām izmēģinājumu dzīvnieks cieš sāpes, lieto pretsāpju līdzekļus vai, ja tas nav iespējams, izmēģinājumu dzīvnieku nekavējoties humāni no

65. Izmēģinājumu dzīvniekus sagūsta, izmantojot humānu metodi:

65.1. persona, kurai ir darba pieredze ar konkrētās sugas dzīvniekiem;

65.2. ja nepieciešams, – praktizējošs veterinārārsts, izmantojot anestēziju vai citas nomierinošas zāles.

66. Ja izmēģinājumu dzīvnieks sagūstīšanas laikā gūst ievainojumu:

66.1. dzīvniekam nekavējoties nodrošina veterinārmedicīnisko aprūpi;

66.2. praktizējošs veterinārārsts nosaka dzīvnieka turpmāko izmantošanu.

67. Izmēģinājumu dzīvnieku sagūstīšanas vietās ir pieejams pietiekams daudzums piemērotu pārvadāšanas sprostu un pārvadāšanas līdzekļu.

68. Slimus vai ievainotus izmēģinājumu dzīvniekus atļauts pārvadāt tikai tad, ja slimība vai ievainojums ietilpst pētniecības programmā un pārvadājums notiek atbilstoši šo n 18.punktā minētajām prasībām. Pārvadājot šos izmēģinājumu dzīvniekus, novērš to papildu ciešanas.

69. Izmēģinājumu dzīvnieku pārvadāšanas laikā ūdeni nodrošina tikai kā mitrās barības sastāvdaļu. Ūdens piegādi organizē tā, lai samazinātu izmēģinājumu dzīvnieku inficē